

आन्दोलन सकियो, लुटपाट चलिरह्यो जेलबाट भाग्न खोज्ने ६ जना गोलीले ढले

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।

समभार शुरु भएको जेनजी पुस्ताको आन्दोलनमा भएको घुसपेठले सिंगो देशको संरचना ध्वस्त भएको छ । मंगलबार देशभर राजनीतिक दलका नेताहरुको निवास र सिंहदरबार, सर्वोच्च अदालतदेखि प्रदेश सरकार, पार्टी कार्यालय र नेताको घर छानिछानि आगो लगाउने स्वार्थ समूह बुधबार पनि उस्तै क्रान्तिकारी बनेर लुटपाटमा उल्लिपल्लि जेलमा कैदीबन्दी जीवन बिताइरहेकाहरुको आन्दोलनमा सेना अघि सर्दा दुई जिल्लामा गोली चलाउनु परेको छ । यसरी गोली चलाउँदा जेलबाट भागेर घर जान खोज्ने ६ जना कारागारबाट मुक्त भए तर घर जान पाएनन्, उनीहरुको मृत्युवरण भएको छ । यता, बुधबार सेना परिचालन हुँदा पनि लुटपाट गर्न गर्न तम्सने घुसपेठियाहरुले कतै जनताको धोबिधुलाइ भेटेका छन् त कतै सेनाको नियन्त्रणमा परेका छन् । लुटपाट मच्चाउनेहरुले निजीदेखि सरकारी भवनमा भेटिएको सामान बोकेर भागिरहेको देखिएको छ । जेजीलीले यस्ताहरुलाई कसैको घरमा डेरामा बस्छन् भने निकालिदिन घरबेटीलाई समेत अनुरोध गरेपछि ढिलोचाँडो लुटपाटमा संलग्न व्यक्तिको निजी सम्पत्ति लुटेराहरु पक्राउ पर्ने देखिएको छ । बुधबारबाटै पक्राउ शरु भइसकेको छ ।

गोली लागेर अन्धाजी ७५ वर्षीया कैदीको मृत्यु भएको छ । सात कैदीबन्दी घाइते भएका छन् । घाइते हुनेहरु सबै पुरुष छन् । प्रमुख जिल्ला अधिकारी विजयराज सुवेदीका अनुसार कैदीबन्दीले सुरक्षा घेरा तोडेर निस्कन थालेपछि सेनाले गोली चलाएको हो । घटनामा जनपथ र सशस्त्र प्रहरी बलका सात जना घाइते भएका छन् । घाइते प्रहरी सबैको अवस्था सामान्य छ । गोली लागेर घाइते भएका कैदीबन्दीलाई सेनाकै सुरक्षामा उपचारका लागि काठमाडौं पठाइएको छ । मङ्गलबार नक्सु कारागारबाट पूर्व गृहमन्त्री रवि लामिछानेसहित अन्य कैदीबन्दी छाडेको भन्दै आफूहरुलाई पनि रिहा माग गर्दै कैदीबन्दीले कारागारमा आगजनी गरेका थिए । गोली चलाउनु अघि सेनाले पानीको फोहोरा प्रयोग गरेर स्थिति नियन्त्रणमा लिने कोसिस गरेका थिए । उनीहरुले सेनामाथि नै आक्रमण गर्न थालेपछि सेनाले गोली चलाएको हो । जिल्ला कारागार धादिङमा २ सय ४३ कैदीबन्दी छन् । त्यसमध्ये महिला ९ जना छन् ।

● **खाद्य गोदाममै लुटपाट**
'जेजीली' आन्दोलनक्रममा मङ्गलबार साँझ लहानस्थित खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको गोदाममा तोडफोड

- बाल सुधारगृहमा झडप, पाँचजनाको मृत्यु

नेपालगञ्जको नौवस्तास्थित बाल सुधारगृहमा झडप हुँदा पाँच जनाको मृत्यु भएको छ भने अन्य सात जना घाइते भएका छन् । नौवस्ता कारागारका प्रमुख जालन्धर भुसालका अनुसार बालबिज्याईकर्ता गेट फोरेर बाहिर निस्कन खोज्दा भएको झडपमा उनीहरूको मृत्यु भएको हो । कारागारमा रहेका ५ सय ८५ मध्ये १४० जना र बालसुधार गृहबाट ७६ जना भागेको उल्लेख गर्दै बालबिज्याईकर्ता र थुनावालाई एकै ठाउँमा राखेका कारण यो अवस्था सृजना भएको हो । झडपमा घाइते भएकाहरूलाई नेपालगञ्जस्थित भेरी अस्पताल ल्याइएको थियो । ती घाइतेमध्ये पाँच जनाको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । अन्य घाइतेको जिल्लाका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा उपचार भइरहेको छ ।

- धादिङ कारागारमा एकको मृत्यु

जिल्ला कारागार धादिङका

लुटपाट भएको छ । ठूलो समूहमा आएका उनीहरूले हजारौं किन्टल चामल र चिनी लुटेका छन् । कम्पनीका लहान शाखाका सूचना अधिकारी अनिलकुमार महताले भने, 'गोदामा भण्डारण गरिएको करिब सात हजार क्विन्टल जिरा मसिना चामल, ५ सय क्विन्टल सोना मसुली चामल र तीन हजार ५ सय क्विन्टल चिनी लुटिएको छ । उनका अनुसार द्राफिक प्रहरी कार्यालयमा आगजनी गरेपछि आन्दोलनकारीले खाद्य गोदाममा आक्रमण गरेका थिए । लुटपाटपछि कार्यालयको चारपाइघ्रे सवारी साधनमा आगजनी गरिएको छ । हाल नेपाली सेनासहितका सुरक्षाकर्मीहरूले सुरक्षा प्रदान गरेका छन् ।

- जनकपुरमा सेनाको नियन्त्रण

जेन्जी पुस्ताको आन्दोलनपछि जनकपुरधाममा मंगलबार रातिदेखि निरन्तर भइरहेको आगजनी र लुटपाटलाई नियन्त्रणमा लिन नेपाली सेनाले

कैदीबन्दी भाग खोजेपछि नेपाली सेनाले गोली चलाएको छ । सेनाको गोली लागेर अन्दाजी ७५ वर्षीय कैदीको मृत्यु भएको छ । साविक कैदीबन्दी चाहन्ने भएका छन् । घाइते हुनेहरु सबै पुरुष छन् । प्रमुख जिल्ला अधिकारी विजयराज सुवेदीका अनुसार कैदीबन्दीले सुरक्षा घेरा तोडेर निस्कन थालेपछि सेनाले गोली चलाएको हो । घटनामा जनघर्ष सशस्त्र प्रहरी बलका सात जना घाइते भएका छन् । घाइते प्रहरी सबैको अवस्था समान्य छ । गोली लागेर घाइते भएका कैदीबन्दीलाई सेनाले सुरक्षामा उपचारका लागि काठमाडौँ पठाइएको छ । मङ्गलबार नक्सु कारागारबाट पूर्व गृहमन्त्री रवि लामिछानेसहित अन्य कैदीबन्दी छाडेको भन्दै आफूहरुलाई पनि रिहा माग गर्दै गैरेका थिए ।

गोली चलाउनु अघि सेनाले पानीको
फोहोरा प्रयोग गरेर स्थिति
नियन्त्रणमा लिने कोसिस गरेका
थिए । उनीहरूले सेनामाथि नै
आक्रमण गर्न थालेपछि सेनाले
गोली चलाएको हो । जिल्ला
कारागार धादिङमा २ सय ४३
कैदीबन्दी छन् । त्यसमध्ये महिला
९ जना छन् ।

खाद्य गोदाममै लुटपाट
'जेन्जी' आन्दोलनप्रक्रममा मङ्गलबार साँझ लहानस्थित खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको गोदाममा ठोक्दा फोड लुटपाट भएको छ । ठूलो समूहमा आएका उनीहरूले हजारौं किन्टल चामल र चिनी लुटेका छन् । कम्पनीका लहान शाखाका सूचना अधिकारी अनिलकुमार महताले भने, 'गोदाममा भण्डारण गरिएको करिब सात हजार किन्टल जिरा मसिना चामल, ५ सय किन्टल सोना मन्सुली चामल र तीन हजार ५ सय किन्टल चिनी लुटेएको छ । उनका अनुसार ट्राफिक प्रहरी कार्यालयमा आगजनी गरेपछि आन्दोलनकारीले खाद्य गोदाममा आक्रमण गरेका थिए । लुटपाटपछि कार्यालयको चारपाइयै सवारी साधनमा आगजनी गरिएको छ । हाल नेपाली सेनासहितका सुरक्षाकर्मीहरूले सुरक्षा प्रदान गरेका छन् ।

• जनकपुरमा सेनाको नियन्त्रण जेन्जी पुस्ताको आन्दोलनपछि जनकपुरधाममा मंगलबार रातिदेखि निरन्तर भइरहेको आगजनी र लुटपाटलाई नियन्त्रणमा लिन नेपाली सेनाले

मोर्चा सम्हालेको छ । स्थानीयमा त्रास फैलिएको छ । जनकपुरधामका भन्सार कार्यालय, यस्तै, बुधबार बिहान जिराभवान गाउँपालिकामा एक समूहमा आगजनी गरेको छ । विभिन्न राजनीतिक दलका आन्दोलनकारीले सडकमा टायर बालेर विरोध प्रदर्शन गरेका छ । कार्यालय, मन्त्रिपरिषद्को भने यसले आसपासका बस्तीमा पूर्वाधार मन्त्रालय, मधेश प्रदेश आतंक पैदा गरेको छ । त्यसैगरी सभा भवन लगायतका महत्त्वपूर्ण बोधिनी क्षेत्रमा समेत टायर बालेर संरचनामा तोडफोड, आगजनी र प्रदर्शन गरिएको छ । आन्दोलनका लुटपाट भएको थियो । विशेष गरी प्रभाव अब शहरी क्षेत्र मात्र नभए जनकपुरधाम उपमहानगर ग्रामीण भेगमा समेत पालिकाको नयाँ पाँचतले भवनमा थालेपछि सुरक्षाकर्मीलाई सतर्क भएको आगजनीबाट करिब दुई सय पारिएको छ ।

प्रयास सिलिन्डर विस्फोट भएको थियो भने भवन पूर्णरूपमा क्षति भएको छ । सोही भवनमा रहेका कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, कुर्सी-टेबल लगायतका सम्पूर्ण सामग्री लुटेर भवनमा आगो लगाइएको जनाइएको छ । त्यसैगरी भन्सार कार्यालयमा रहेका सयौं मोटरसाइकल लुटिएको र मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयमा रहेका कम्प्युटर, ल्यापटपलगायत सम्पूर्ण विद्युतीय उपकरण मंगलबार राति १ बजेसम्म लुटपाट भएको बताइएको छ । बुधबार बिहानसम्म पनि विभिन्न कार्यालयमा लुटपाट नरोकिपुछि नेपाली सेनाले स्थिति नियन्त्रणमा लिँदै लुटपाट तथा सार्वजनिक सम्पत्तिमा क्षति पुऱ्याउनेहेरलाई हटाएको छ । सेनाले अशान्ति बढाउने कार्य नगर्न र संलग्नरहमाथि कडाकारबाहीहेनेचेतावनीदिएकोछ ।

● **पर्सामा भ्रष्टाचारको मुद्दा**
पर्साले कालिकामाई गाउँपालिकामा भएको भ्रष्टाचार र अनियमितताको विरोधमा आक्रोश व्यक्त भएको छ । युवाहरूले गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय नजिक टायर बालेर प्रदर्शन गर्नुका साथै पालिका अध्यक्षको घर अगाडिसमेत राजीनामाको मागसहित शान्तिपूर्ण आन्दोलन गरिरहेका छन् । विरोध प्रदर्शन चर्किन सक्ने आशंकामा सुरक्षा कडाइ गरिएको छ । नेपाल प्रहरीसँगै सशस्त्र प्रहरी बल र सेनासमेत तैनाथ गरिएको छ । आन्दोलनकारी युवाले पालिकाको विकास बजेट दुरुपयोग भएको भन्दै तत्काल भ्रष्टाचारमा संलग्नलाई कारबाही र पालिका अध्यक्षले पदबाट राजीनामा दिनुपर्ने माग गरेका छन् ।

उपचार भइरहेको पर्साले प्रहरी उपरीक्षक गौतम मिश्रले जानकारी दिए । कारगारलाई नेपाली सेनाले नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले चारैतिरबाट घेरेमा लिएको अहिले अवस्थामा नियन्त्रणमै रहेको उनले बताए । यस्तै, वीरगंज-४ विर्तामा रहेका बाल सुधार गृहबाट १ सय ४६ बाल कैदीहरू मंगलबार रातिदेखि भागेका मातीमध्ये ७८ जनालाई बुधबार प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएपछि ६ बुधबार दिउँसोसम्म वीरगंजमा विभिन्न स्थानबाट फरारमध्ये ७ जनालाई नियन्त्रणमा लिइएपछि प्रहरी उपरीक्षक मिश्रले बताए । फरार मध्येका ६८ जनाको खाज भइरहेको उनले बताए ।

● **भाटभटेनी लुट्ने चार पक्राउ**
देशैभर नेपाली सेनालगायत अनियमितता निकाय परिचालन

यता, जिराभवानी गाउँपालिकाको भवन अगाडि आगजनी भएकी छ । पर्सामा जारी जेन्जी आन्दोलन गाउँसम्म फैलिन थालेको छ । मंगलबार राति ९ बजे पोखरिया नगरपालिकामा अज्ञात समूहले आगजनी गरेको छ । घटनापछि भएपश्चात् आज बुधबार बिहान १ बजेदेखि दुईसो १ बजेसम्म महाराजगस्थित भाटभटेनी सुप मार्केट लुटपाटमा संलग्न चार जना पक्राउ परेका छन् । त्यसैगरी डिल्ली बजार-नारायणथान क्षेत्रमा शङ्कास्पद गतिविधिमा संलग्न

व्यक्तिहरूले सुरक्षा फौजलाई
देखेपछि छाडेर भागेको नेपाली दुई
हजार ३२ हजार ५ सय रुपैयाँ र दुई
हजार ५ सय डलर बरामद गरिएको
सेनाले जनाएको छ ।

घरेलु हतियारसहित आएर
व्यक्तिहरू कारागार प्रवेश गरे
मूलगढको ताला ताला
कैदीबन्दीलाई भाग्न सहयोग गरे
थिए । कारागारमा ४ सय ५३ पु

नालें विज्ञातिमाफत
सुरक्षाकर्मीबाट लुटिएका थप
हतियार एक नालसहित हालसम्म
जम्मा ३२ नाल बराद भएक
जनाएको छ । साथै डडेलधुरास्थित
जिल्ला कारागारबाट निस्केर
भागैका कैदीबन्दीमध्ये २६
जनालाई नियन्त्रणमा लिएको तथा
काठमाडौँ डिल्लीबजारस्थित सदर
कारागारबाट भागे प्रयास गरेका
कैदीबन्दीलाई रोकिएको छ ।

● **दाडमा भागेका ४०**
कैदीबन्दी पक्राउ
तुलसीपुर कारागारबाट भागेका ४० कैदीबन्दीलाई पक्राउ गरिएको छ । सेनाको सहयोगमा उनीहरूलाई पक्राउ गरिएको कारागार कार्यालय तुलसीपुरका प्रमुख गिरबहादुर सेजुवालले जानकारी दिए । मंगलबार र बुधबार कारागारबाट कैदीबन्दी भागेका थिए । बुधबार बिहान मात्रै २ सय ५३ कैदीबन्दी भागेका थिए । तीमध्ये ४० जनालाई पक्राउ गरिएको हो । बुधबार भागेकामध्ये २ सय ३३ र मंगलबार भागेका १ सय २४ गरी ३ सय ३७ जना फरार रहेको हुने बताए । भागेहरू सबै पुरुष कैदी हुन् । कारागारमा जम्मा ४ सय ६९ कैदीबन्दी थिए । तीमध्ये महिला कैदी भने भागेका छैनन् । कैदीहरूले कारागार तोडफोड गरी भागेका थिए । सेनाले हवाई फायर गर्दागर्दै पनि उनीहरू भाग्न सफल भएका थिए ।

- **डडेल्धुरामा ३३ कैदीबन्दी पक्राउ**
डडेल्धुरा जिल्ला कारागारबाट भागेका ३३ कैदीबन्दी पक्राउ परेका छन् । बुधबार बिहान आन्दोलन गरी कीर्तिपुर डडेल्धुरास्थित कारागारबाट भागेका ८५ कैदीबन्दी मध्ये ३३ जनालाई नेपाली सेनाको सहयोगमा प्रहरीले पक्राउ गरेको हो । भागेका बाँकी कैदीबन्दी खोज्ने क्रम जारी रहेको कारागार प्रमुख सन्तोष भट्टले जानकारी दिए । कारागरामा १ सय २७ कैदीबन्दी थिए ।
- **कायालय रौतहटले थमाथम पक्राउ गरिरहेको छ । कारागार भत्का**
भागेका १३ जना कैदीलाई बुधबार बिहान सीमा क्षेत्रबाट पक्राउ गरिएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी विनोद खड्काले जानकारी दिएका उनका अनुसार एक सय ९१ कैदी रहेको कारागारभित्र अहिले १ जना छन् । प्रदर्शनकारीले चन्द्र नगरपालिका, इलाका प्रहरी कार्यालय, डिभिजन कार्यालय, डिभिजन वन कार्यालय जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय भवन आगलागी गरेर पूर्ण रूप

- **कञ्चनपुरमा २१ कैदीबन्दी फिर्ता**
कञ्चनपुर कारागारबाट मङ्गलबार राति फरार भएकाध्ये ह्यासम्म २१ कैदीबन्दी फिर्ता भएका छन् । कारागार कार्यालय कञ्चनपुरका निमित्त प्रशासक रामदत्त जोशीका अनुसार कारागारमा ४ सय ७९ कैदीबन्दी थिए । मङ्गलबार राति करिब तीन-चार सयको संख्यामा क्षति पुर्‍याएका प्रजिअ खड्क जानकारीदिए ।
- २७ जना पक्राउ, ३३ लाख बरामत पछिल्लो विषम परिस्थिति अनुचित फाइदा उठाई लुटपा आगजनी र जीउधनको क्षति मनसायले उछुंखल गतिविधिधन संलग्न २७ जना पक्राउ परेका छन् ।
- मङ्गलबार राति १० बजेदेखि बिहान १० बजसम्म देशका विभिन्न

स्थानमा विध्वंसात्मक तथा
अराजक गतिविधिमा संलग्न भएका
उनीहरूलाई नेपाल सेनाले
नियन्त्रणमा लिएको हो । सुरक्षा
निकायले काठमाडौंको
गौशाला-चाबहिल-बौद्ध क्षेत्रबाट
लुटपाटमा संलग्न व्यक्तिबाट ३३
लाख ७० हजार बरामद गरिएको
सेनाले जनाएको छ । काठमाडौंका
विभिन्न स्थानबाट २२ र पोखराबाट
आठ थान गरी विभिन्न किसिमका
हतियार ३९ थान तथा म्यागजिन
एवम् गोलीगट्टा बरामद भएका छन्
। सार्वजनिक तथा निजी
सम्पत्तिमाथि प्रदर्शनकारीले
लगाएको आगो तीनवटा
बारुण्यन्त्रको प्रयोग गरी नियन्त्रण
गर्ने कार्य भइरहेको सैनिक
जनसम्पर्क तथा सूचना
निर्देशनालयले जनाएको छ ।
भक्तपुरको राधेराधेस्थित
बाटभटेनी सुपरमार्केट, होटल
हायात र बौद्ध इलाकाबाट
लुटपाटमा संलग्न भएको
अभियोगमा २१ जना पक्राउ परेका
सैनिक जनसम्पर्क तथा सूचना
निर्देशनालयले जनाएको छ । नयाँ
बानेश्वरस्थित राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक
लुटपाटमा संलग्न पाँच जनालाई
पनि सेनाले पक्राउ गरेको छ ।

- हतियार बुझाउन सेनाको निर्देशन

नेपाली सेनाले आन्दोलनक्रममा सुरक्षाकर्मीबाट हतियार तथा फेला परेका हातहतियार, गोलीगठ्ठा एवम् सुरक्षा सामग्री यथाशीघ्र बुझाउन निर्देशन दिएको छ । सेनाले आज वक्तव्य जारी गर्दै त्यस्ता हातहतियार एवम् सुरक्षा सामग्री नजिकको सुरक्षा निकाय वा सुरक्षाकर्मीलाई यथाशीघ्र बुझाउन अनुरोध गरेको हो । हातहतियार र गोलीगठ्ठा नबुझाई कसैसँग फेला परेमा प्रचलित कानूनबमोजिम कारबाही हुने सेनाले स्पष्ट पारेको छ । हातहतियारको दुरुपयोग भईरहेको जनघर्षाको क्षति हुनसक्ने भएकाले त्यससम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने व्यक्तिले सुरक्षा निकायलाई जानकारी गराउन पनि सेनाले आग्रह गरेको छ । सेनाले सम्बन्धितलाई हतियार बुझाउन प्रेरित गर्न अनुरोधसमेत गरेको छ । सेनाले यस संवेदनशील परिस्थितिमा सुरक्षा निकायका पोशाकको अतिथक प्रयोग नगर्न पनि सूचित गरेको छ । सेनासहितको सुरक्षा निकायले मंगलबार रातिदेखि बिहानसम्म काठमाडौँको विभिन्न स्थानबाट २३ र पोखराबाट आठ नाल गरी विभिन्न किसिमका हतियार ३१ थान तथा म्यागजिन एवम् गोलीगठ्ठा बरामद गरेको छ ।

भएका छन् ।
जनयुद्धकालीन मुद्दाहरु अहिले उठिरहेका छन् । त्यसैले शान्ति प्रक्रिया अवरुद्ध छ । अहिलेको घटनामा पनि ढिलोचाँडो आन्दोलन र अपराध पहिचान हुने नै छ र सबैले पालैपालो कारबाही भोग्नेपर्छ । अझ आफैँले छानेको सरकारको कारबाही भोग्नु पर्नेछ । जसरी गणतन्त्रमा माओवादीहरुलाई अहिलेसम्म अदालत कारबाहीले छाडेको छैन । यसैले संयमता अपनाऔँ । उन्मादमा अरुको घरमा आगो नझोसौँ । भिडियो लाइभ गर्नेहरुको हुलिया ढिलोचाँडो सेनाको खोजीमा पर्ने पक्का छ ।

मेरो सबै सकियो तर विचलित भएको छुइनँ

जेनजी पुस्ताले पढ्दै पर्ने पुस्तक 'माँ बा'

सकारात्मक सोचका धनी, नेपालको पर्यटन-समृद्धा र संस्कृतिका धरोहर तथा नेपाली साहित्यका सघन हस्तक्षर कर्ण शायकको हलै बजारमा आएको नयाँ कृति माँ र बा'ले नेपाली समाजको सजीव चित्रण गरेको छ ।

आत्मकथात्मक शैलीमा लेखिएको जीवन-अनुभवको सङ्ग्रह यस पुस्तकमा पछिल्लो समय आफूलाई जन्म दिने सन्तानहरूले बाबु आमाप्रति गरेको व्यवहार, रहुर र बाध्यताका बीच विदेश जात गरेका छोराछोरीका पीडा र बाबु आमाबीचको वियोगको अवस्थालाई बढुद मार्मक ढङ्गाबाट लेखेको विश्लेषण गर्नुभएको छ । उहाँका यसअधिका सोप, खोजजस्ता १४ वटा पुस्तक जत्तिकै यस पुस्तकले पनि वाङ्मयमा आफूलाई स्थापित आफ्नो कृतिको साथै सम्पूर्ण पाठकहरूलाई आफ्ना घरका व्याथालाई स्मरण गराउदै हरेक छोराछोरीलाई आफ्नै बाबुआमाप्रतिको दायित्वबोध गराउन पुस्तक प्रस्तुत भएको छ ।

पुस्तकमा लेखेको आफ्ना व्यक्तिगत जीवनक उतार-चढाव, परिवारसँगको सम्बन्ध, सामाजिक मूल्य-मान्यता, बाल्यकालदेखि प्री जीवनवक्मा अनुभव र विशेषगरी आम जनप्रतिको सम्झना गरिरहँदा पाठकलाई गम्भीर भएर सोच्न बाध्य तुल्याउँछ । पुस्तकले आमाबाबुको स्नेह, माया र मार्गदर्शनले व्यक्तिको जीवनलाई कसरी प्रभावित छ भन्ने कुरालाई छलङ बनाएको छ । आफ्नो व्यक्तिगत सङ्घर्ष समाजसेवा र जीवन दशालाई पनि पुस्तकको शुरुदेखि अन्त्यसम्म सिलसिलाबद्ध ढङ्गाबाट पुस्तक गराउन सक्ने लेखकको लेखकीय क्षमालाई पुनःस्थापित गरेको छ । नेपाली संस्कृतिला आमा बाबुलाई भगवान गरुह माग्रे परम्परागर्मा मूल्यहरूको व्याख्या गर्दै सन्तानलाई पूर्वीय शक्ति र सभ्यताअनुसार जन्म दिने बाबुआमाप्रति कृतज्ञ गराउन खोजिएको छ ।

पुस्तकमा व्यक्त विचार भावनात्मक मात नभए प्रेरणादायी पनि छन् । यसमा उहाँले आफ्नै बाल्यकालका अनुभवदेखि जीवनमा आइरहेकै सङ्घर्ष र उपलब्धिलाई आमा बाबुबाट सिकेको शिक्षासँग जोडेर प्रस्तुत गर्नुभएको छ । आमा बाबुको स्नेह, अनुशासन र सङ्काउले जीवनलाई पुस्तकले रामरी शिक्षा दिन सकेको छ । आफ्नै जीवनका कठिन क्षणहरूमा पनि आमा बाबुको सम्झना, आशीर्वाद र शिक्षाबाट प्राप्त ऊर्जालै नै आफूलाई सफल व्यक्ति बनाउन सकेको उहाँको निष्कर्ष छ । नेपाली समाजमा आमा बाबुलाई भगवान सरह माने परम्परागर्मा मूल्यलाई लेखेको आधुनिक दृष्टिकोणबाट व्याख्या गर्दै समाज र संस्कृतिलाई राम्रोसँग जोड्नु भएको छ ।

व्यक्तिगत सङ्घर्ष, परिवारिक सम्झना, शिक्षा जीवनदर्शनलाई प्रेरणादायी ढङ्गले प्रस्तुत गरिएको यस पुस्तक व्यक्तिगत कथामा मात्र सीमित छैन ।

निर्दोष ठहरिए भने हाम्रो घर जलेर, जीवनभरको कमाई खरानी भएर, परिवार असहाय भएर, भोगेको यो पीडाको उपचार करीबी हुन्छ ?

मेरो घरको लकर फेला परेको भनेर हल्ल फैलाइयो । म आयुह गर्दछु आन्दोलनक कमाण्डरहरूले पतकारहरूको सामु त्यो लकर खोल्नु । यदि त्यहाँ एक हजार रूपैयाँ भेटिन्छ भने मलाई दोषी ठहराउनुस् ।

आज हाम्रो परिवारसँग एक जोर कपडा र हजार रूपैयाँ रकम पनि साथमा छैन । तर मेरो विश्वास अझै बाँकी छ । विभेद रहित भ्रष्टाचारमुक्त समाज, राज्य पुनःसंरचना गर्ने, नयाँ नेतृत्व स्थापना गरेको पवित्र उद्देश्यलाई अपराधी जनताश्रित्य स्वार्थी समूहले कब्जा गर्ने नदिकु देशका लागि मेरो हादिक शुभकामना । मेरो पक्ष खरानी भयो, तर जनताप्रतिको मेरो माया कहिल्यै खरानी हुने छैन । देशको विकास र जनताको सेवामा मैले खरानी भएर खट्दा तयार छु ।

पर्ने पुस्तक ‘माँ बा’

नेपाली समाजको वर्तमान अवस्थालाई सुक्ष्म रूपमा केलाइएको छ ।

जीवनको निरन्तर यात्रामा आरोह–अवरोहबीच सर्बै सपना देखे र अक्षकारमा पनि उज्यालो खोज्दै अघि बढन सकेको क्षमता राख्नुहुने कण शायकले पुस्तकमा लेख्नुभएको छ, ‘मैले धेरै सोचें, भनेर बोले, लेखें, र लेखेको कुरा पुरा पनि गरेँ । केही सुम्तिमा हराए, यद्यपि सपना देख्न कहिल्यै रोकिएँन ।’ यही भुटभुटैले नै उहाँले ८४ वर्षको उमेरमा पनि पुस्तक लेख्न प्रेरित गर्‍यो । जीवनक उत्तरार्द्धमा फर्केर हेर्दा, आफूले नसोचेको कल्पनाभन्दा बढी उपलब्धि हासिल गरेको सन्तुष्टि पाएको र यसले औसत मान्छे हुँदाहुँदा आफूलाई महानायक अनुभूति भएका बेलामा अझ अनेकौं आशा र स्वाभिमानले पनि अविचलित रहनसक्ने खुवि राख्नुहुन्छ उहाँ । आफ्नो सफलताको अन्तरालमा एकदरै गरेर हेर्दा ‘जसरी जग दुईदिने, भवन मात देखिन्छ । जति भवन अग्लो हुन्छ, त्यति नै जग गहिरो र बलियो हुनुपर्छ । आमा जे सपना दिनुभयो, बाबाले क्रमै तर आमाबाबुलाई सन्तानले के कुर्यो ? यही प्रश्न मलाई यो पुस्तक लेख्न घचघच्यायो । अतः मलाई जन्म दिने आमा र बाबुलाई अक्षरको कुन्मा अमर बनाउन चाहें ।’ पुस्तकमा उहाँको तीनभन्दा पुस्तको उद्यमशीलताको जिउँदो गथाएल सङ्ग्रहदेखि सफलता, निराशाबाट आशा विचारबाट उपलब्धताको कारात्मक यात्रा तरेको घर छ । अठार वर्षको कलाले ममा मै बाबु स्वर्गारोहण भएकाले पितृत्वको अधुरो माया मातै पुग्नु भएका उहाँका सपनामा प्रायःआदर–पुजाको दृश्यले उहाँलाई पितृबोध मात गराएको विवेदमा रहेका ८५ लिने नेपालीका बाबुआमाको सपनासँगै खोसिएका खुशीरहलाई कर्कर फाँउउन सकिन्छ । फेदहुट्टीले पनि सताएको पाण्डू । आफ्ना जग, संस्कार र सम्बन्धप्रतिको सम्मान भावनालाई उजागर गर्ने प्रयासस्वरूप पाणिजी बुस्नले प्रकाशमाना त्यागेको यस पुस्तकले जीवजी पुस्तका लागि मार्गदर्शन बनेर विश्वास गरिएको छ । उहाँका धेरै पुस्तकको शिर्षक दुई दुई अक्षरको रहेको हुँदा यही लय समादै यस किताबको नाम पनि ‘माँ बा’ राख्नु भएको देखिन्छ ।

वास्तवमा माँ र बा त ती दुई अक्षर हुन्, जुन प्राणी मात्रले जीवनमा पहिलो उच्चारण गर्ने शब्द हुन् । यसले प्रेम र सुरक्षाको अनुभूति दिन्छ । आमा बाबुको सन्ध्या मात होइन, अतृहर्ष जीवित छँदाखेरि सम्मान, माया र सेवा गर्नु नै सन्तानको महान् कर्तव्य हो भन्ने कुरा पुस्तकले प्रष्ट्याउँछ ।

भावी पुस्तका लागि हस्तान्तरण गरिएको यस पुस्तकमार्फत लेखकले आफ्नो आमा–बाबुप्रतिको श्रद्धाञ्जलि मात होइन—पूज र संस्कारको दस्तावेजको रूपमा प्रस्तुत गर्नुभएको छ ।

मधेश प्रदेशका तीन कारागारबाट ९८३ कैदी फरार

मधेशदृष्टि
जनकपुरधाम ।
मधेश प्रदेशका सप्तरी, महोत्तरी र रौतहटका तीनवटा कारागारमा व्यापक तोडफोड र आगजनी हुँदा ९८३ कैदी फरार भएका छन् । ठूलो संख्यामा कैदी फरार भएपछि स्थानीय बासिन्दामा भयबास फैलिएको छ भने सीमावर्ती क्षेत्रमा सुरक्षा कडा पारिएको छ । सप्तरीको राजविराज कारागारबाट मंगलबार दिउँसो करिब १ बजे २०५ जना कैदी फरार भएका थिए ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी दुवराज पोखरेलका अनुसार भागेकामध्ये ३१ जनालाई पुनः नियन्त्रणमा लिइएको छ भने बाँकी भारततर्फ भागेको आशंका गरिएको छ । फरार कैदीहरूले प्रहरी आगलागी निभाउन खटिएको मौका सदुपयोग गरेर भागेका थिए । महोत्तरीको जलेश्वर कारागारमा

मंगलबार साँझ ५७६ जना कैदी फरार भएका थिए । मधेश आन्दोलनको क्रममा सशस्त्र प्रहरी सई थमन विक हत्या प्रकरणमा रहेका ६ कैदीलाई आन्दोलनकारीले छुटाउन खोज्दा परिस्थिति नियन्त्रणबाहिर गएपछि सम्पूर्ण कैदी फरार भएको कारण ठूलो भिड जनाएको छ । रौतहटको गौर

कारागारमा २९१ कैदीमध्ये २६७ जना फरार भएका थिए । यसमा ३४ जनालाई नियन्त्रणमा फर्काइएको भए पनि अझै २३३ जना फरार रहेको जनाइएको छ । सर्लाहीको मलंगवा कारागारमा विवादित धर्मगुरु रामबहादुर बम्जन रहेका कारण ठूलो भिड जम्मा भएको थियो । उनका

समर्थकहरूले आगजनी गरेर भाग्न खोजेपनि प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेनाको संयुक्त टोलीले नियन्त्रणमा लिन सफल भएको थियो । सो क्रममा कयौँ राउण्ड हवाई फायर र अश्रुग्यास प्रयोग गरिएको थियो । वीरगंज कारागारमा पनि कैदी फरार हुने प्रयास भएको थियो । तर, नेपाली सेनाले गोली चलाएर

फरार हुनबाट रोकेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी तोयनारायण सुवेदीले बताए । अहिले वीरगंजमा अवस्था सामान्य भए पनि तनाव कायमै रहेको छ । फरार कैदीहरू मध्ये धेरैजना खुला सीमा प्रयोग गरेर भारततर्फ भागेको आशंका गरिएको छ । यसका लागि सीमावर्ती क्षेत्रमा सुरक्षा बल परिचालन गरिएको छ । सिरहा कारागार भने अहिलेसम्म शान्त रहेको प्रशासनले जनाएको छ । ठूलो संख्यामा कैदी फरार भएपछि स्थानीय बासिन्दामा भयबास बढेको छ । प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेनाले संयुक्त रूपमा फरार कैदीको खोजी अभियान तीव्र पारेका छन् । प्रशासनले आम नागरिकलाई होसियारी अपनाउन र शंकास्पद गतिविधि देखे तुरन्त सूचना दिन आग्रह गरेको छ ।

जनकपुरधामका विद्यालय–कलेज

अनिश्चितकालीन बन्द

मधेशदृष्टि
जनकपुरधाम ।
‘जेनजी’ आन्दोलनका क्रममा शहादत प्राप्त विद्यार्थीप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै जनकपुरधामभित्रका सम्पूर्ण विद्यालय तथा कलेजहरू अनिश्चितकालीन रूपमा बन्द गरिने भएका छन् । यो निर्णय निजी विद्यालयहरूको छाता संगठन प्याब्सन जनकपुरधाम र नेशनल प्याब्सन जनकपुरधामले संयुक्त रूपमा बुधबार जारी गरेको विज्ञप्तिमार्फत सार्वजनिक गरिएको हो । विज्ञप्तिमा हालको परिस्थिति र सुरक्षा संवेदनशीलतालाई

ध्यानमा राख्दै पठनपाठन अर्को सूचना नआएसम्म स्थगित गरिएको उल्लेख छ । विज्ञप्तिमा भनिएको छ, ‘आन्दोलनका क्रममा शहादत प्राप्त विद्यार्थीहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली प्रकट गर्दछौँ । शोकाकुल परिवारप्रति गहिरो संवेदना व्यक्त गर्दै हालको असुरक्षित अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै विद्यालय तथा कलेजहरूको पठनपाठन अर्को सूचना नआएसम्म स्थगित गरिएको जानकारी गराउन चाहन्छौँ ।’ प्याब्सन जनकपुरधामका अध्यक्ष रवीन्द्र कुमार चौधरी र नेशनल प्याब्सन जनकपुरधामका अध्यक्ष दिपक कुमार ठाकुरले

संयुक्तरूपमा हस्ताक्षर गरेको विज्ञप्तिमा सडकमा भइरहेको प्रदर्शन, सुरक्षाकर्मी र आन्दोलनकारीबीच भइरहेका झडप तथा त्यसबाट उत्पन्न असुरक्षित वातावरणका कारण विद्यार्थी र अभिभावकहरू त्रसित भएको उल्लेख गरिएको छ । शैक्षिक संस्थाहरूले सबै पक्षसँग शान्ति, स्थायित्व र वार्तामार्फत समस्या समाधान गर्न अपिल गरेका छन् । विज्ञप्तिमा यस क्रममा शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थीहरूलाई ज्यान तथा सम्पत्तिको सुरक्षा र हालको असुरक्षित परिस्थितिबाट बन्न सचेत रहन सुझाव दिइएको छ ।

संजय साहको घरमा राजनीतिक चहलपहल

मधेशदृष्टि
जनकपुरधाम ।
बम काण्डमा दोषी ठहर भई जेल सजाय भोगिरहेका संजय साहको जनकपुरधामस्थित घरमा हाल राजनीतिक चहलपहल बढेको छ । जेलबाट निस्किएका साहलाई भेट्न र बधाई दिन उनका शुभचिन्तक र स्थानीय नागरिकहरू घरमै पुगेका छन् । संजय साह हाल कुनै राजनीतिक पार्टीमा आबद्ध नभए पनि जनकपुरमा उनका लागि

सम्मानको वातावरण बनेको छ । उनले आफू जेलबाट निस्कन नचाहेको बताउँदै भनेका छन्, ‘मेरो जेल भुक्तानीको समय पूरा हुन लागेको थियो । २–४ महिनाभित्र म निस्कने थिएँ, मलाई कुनै हतार थिएन । तर, युवाहरूले जबर्जस्ती निकालेका हुन् ।’ संजय साहले आफ्नो जेलबाट भागेर नआएको दाबी गर्दै थपे, ‘यदि सरकारले मलाई फेरि जेल फर्किन भनेको खण्डमा म

तयार छु । म जेलबाट भागेको होइन, जेन्सीका युवा र प्रशासनको अनुरोध अनुसार आएको हुँ ।’ संजय साहले आफू राजनीति प्राणी भए पनि अहिले तत्काल राजनीतिमा नअन्तर्न आउने स्पष्ट पारेका छन् । उनले भने, ‘मैले राजनीति गर्नेछु । तर, अहिले होइन । साथीभाइसँग सल्लाह गरेर मात्रै राजनीतिक कदम चाल्ने छु । यदि राजनीतिमा आउँछु भने सेवाभावका लागि मात्र आउँछु ।’

सर्लाही ।
जिल्ला कारागार सर्लाहीका कैदीबन्दीले कारागार भवनको माथिल्लो तल्ला भागमा आगजानी गर्ने प्रयास गरेका छन् । बुधबार बिहान एक्कासी कैदी बन्दीले कारागार तोडेर भाग्ने प्रयास गर्नेक्रममा आगजानी गरेका हुन् । कैदीबन्दीहरूले कारागारको माथिल्लो तल्लामा आगजनी गरेर भाग्ने प्रयास गरेपछि तीनवटै सुरक्षा निकायले नियन्त्रणमा लिएका छन् । नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेनाले चारै तिरबाट कारागार घेरा हालेका छन् । सुरक्षाकर्मीको बलियो घेरामा कारागार भवन रहेका कारागारका प्रमुख विशाल चौधरीले जानकारी दिए । कैदीबन्दी बिहान केहीबेर तोडफोड प्रयास गरेपछि कारागार परिसरको अवस्था तनावग्रस्त बनेको उनले जानकारी दिए । ‘बिहान अवस्था तनावग्रस्त बनेको थियो,’ कारागार प्रमुख चौधरीले भने, ‘तत्काल नेपाली सेना, कारागार

सुरक्षाकर्मी समेतले घेरा हालेपछि अवस्था नियन्त्रणमा आउने क्रममा छ ।’ कैदी बन्दीले लगाएको आगो पनि बारुण यन्त्रको सहायतामा नियन्त्रणमा लिने प्रयास भइहेको जनाइएको छ । १६० जना पुरुष र ५० जना महिला गरी २१० जना क्षमताको यस कारागारमा महिला र पुरुष गरी ३९८ जना थुनामा छन् । यस्तै

जिल्ला प्रशासन कार्यालयले अर्को सूचना नभएसम्म बिहान ८:३० बजेबाट सर्लाहीमा निषेधाज्ञा आदेश जारी गरेको छ । ठाउँठाउँमा पालिका कार्यालयमा तोडफोड र आगजनी भएपछि सुरक्षा चुनौतीलाई ध्यानमा राखेर निषेधाज्ञा आदेश जारी गरिएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी तुलसीबहादुर श्रेष्ठले

जानकारी दिए । प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रेष्ठले जारी गरेको आदेशमा पूर्वमा महोत्तरी जिल्ला, पश्चिममा रौतहट जिल्ला, उत्तरमा सिन्धुली जिल्ला र दक्षिणमा भारतको सिमानासम्म चार किल्लाभित्र आवतजावत, सभा, जुलुस, कुनै पनि किसिमको भेला, बैठक गर्न निषेध गरेको उल्लेख छ । यस चार किल्लाभित्र नेपाली

सेनासहितको सुरक्षाकर्मी परिचालन भएकोले घरमै सुरक्षित रहन भनिएको छ । निषेधाज्ञा अवधिमा पनि अत्यवश्यक सेवाका एम्बुलेन्स, दमकल, शव बाहन, स्वास्थ्यकर्मी, सञ्चारकर्मी, मानवअधिकारकर्मी कुटनीतिक नियोगको सवारी संचालनमा भने सहजीकरण गरिने उल्लेख छ । रासस

जसपाका प्रदेश अध्यक्ष यादव पक्राउ

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
जसपाका मधेशका प्रदेश

अध्यक्ष अशोक यादवलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय

सर्लाहीको टोलीले उनलाई बुधबार दिउँसो मलङ्गवाको शिवसागर चोकबाट नियन्त्रणमा लिइएको हो । प्रहरीका अनुसार यादवमाथि प्रहरी उपरीक्षकलाई गाली गरेको तथा अपराधिक उपद्र र राज्यविरुद्धको अपराधमा संलग्न भएको आरोप छ । सोही आधारमा उनलाई पक्राउ गरिएको हो । प्रहरी उपरीक्षकसँग भएको गालिगलौजको अडियो केही दिन अघि सामाजिक सञ्जालमा भाइरल बनेको थियो ।

मधेशदृष्टि
काठमाडौँ ।
आगामी सरकारको नेतृत्वमा पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्कीलाई अघि बढाउन काठमाडौँ महानगरपालिकाका मेयर बालेन्द्र (बालेन) साहले समर्थन जनाएका छन् ।

यसअघि जेनजी प्रतिनिधिहरूले कार्कीको नाम प्रधानसेनापति अशोक सिग्देलसमक्ष नयाँ नेतृत्वका लागि प्रस्ताव गरेका थिए । त्यसमा मेयर बालेनले पनि समर्थन जनाएका हुन् । जेनजीका प्रतिनिधिहरूले संवेदनशील समयमा देशमा

आन्दोलन चर्किएपछि प्रेसर हाइ

मधेशदृष्टि
वीरगंज ।
भदौ ४ गते मात्रै पर्सामा सरुवा भएर आएका सहसचिव तोयनारायण सुवेदीलाई जेनजीको आन्दोलन चर्किएपछि प्रेसर हाइ भएर उपचार गर्नु परेको छ । उनलाई बुधबार साँझ घण्टाघरस्थित सेनाको ब्यारेकमा रातभर उपचार गर्नु परेको थियो । ‘आन्दोलन नियन्त्रणबाहिर

गएपछि उनको स्वास्थ्य प्रतिकुल बनेको थियो । रातभर उनलाई ब्यारेकमा उपचार गरिएको छ । उच्च स्तरीय अनुसार आन्दोलन चर्किएकै कारण उनको प्रेसर बढेको हो । देश अशान्त हुँदै पर्सामा समेत आन्दोलन चर्किएपछि स्थिति नियन्त्रणमा लिनु पर्ने जिल्ला कमाण्डर नै ब्यारेकमा उपचार गर्नु पर्ने अवस्थामा पुगेका हुन् ।

विकासशील घटनाक्रमको नेतृत्व गर्नका लागि कानून र विधिको रक्षा गर्नसक्ने इमान्दार व्यक्तिको आवश्यकता रहेकोले कार्कीको नाम प्रस्ताव गरिएको जनाएको छ । बुधबार जेनजी प्रतिनिधिहरूले पूर्वप्रधानन्यायाधीश कार्कीको नाम औपचारिक रूपमा प्रस्ताव गरेका थिए । तर, जंगीअड्डा बाहिर केही युवाहरूले यसविरुद्ध नाराबाजी गरिरहेका थिए । कतिपयले काठमाडौँ महानगरपालिकाका मेयर

बालेन साहसहितका अन्य व्यक्तिहरूको नाम समेत छलफलमा ल्याएका थिए । जेनजी युवाहरूले सामाजिक सञ्जाल डिस्कर्डमार्फत पनि नेतृत्वका लागि प्रस्ताव र मतदाताको विचार आदान–प्रदान गरेका थिए । यस क्रममा कार्कीको पक्षमा बलियो समर्थन देखा परेको थियो । धेरै युवाले मेयर बालेन साहको नाम पनि प्रस्ताव गरेका थिए । तर, उनीसँग सम्पर्क नभएको भन्दै केहीले असन्तुष्टि व्यक्त गरेका थिए । मंगलबार बेलुकी बालेनले स्टार्टस लेख्दै

जेनजीलाई सेना प्रमुखसँग वार्ताका लागि तयार रहन सुझाव दिएका थिए । बुधबार जेनजी प्रतिनिधि वार्ताका लागि जंगीअड्डा पुगेका थिए । तर, १५ जनाभन्दा बढी पुगेका कारण प्रधानसेनापति अशोक सिग्देलले आपसमा सहमति गरेर आउनुपर्ने निर्देशन दिएका थिए । त्यसपछि जंगीअड्डाकै एउटा कोठामा बैठक भएको थियो । बैठकमा कतिपयले गणतान्त्रिक व्यवस्थाविरुद्ध प्रस्ताव राखेका कारण रक्षा समूह केहीबेर बाहिरिएको थियो ।